

Wijkgemeente Den Haag-West - zondag 5 september 2021 - 15^e na Pinksteren

Voorganger: ds. Martine Nijveld

Inleiding op het thema van de dienst 'Van U is de toekomst'

Vandaag sluiten we in onze viering aan bij het jaarthema van de Protestantse kerk:

'Van U is de toekomst'.

Dit thema komt uit een lied van Huub Oosterhuis.

Daar zingt het van:

'Van U is de toekomst, kome wat komt'.

Dat klinkt wat fatalistisch misschien, maar zo is het niet bedoeld.

Het wil eerder een vertolking van vertrouwen zijn.

Wat er ook gebeurt,

wat er ook allemaal in de afgelopen tijd gebeurd is,

met al onze zorgen voor morgen,

ons getob voor hier en nu,

onze vragen voor onszelf en onze wijde wereld:

'Van U is de toekomst'.

Lezing: Jeremia 29: 4-7 en 11-14 (Nieuwe Bijbelvertaling 2004)

Lezing: Lukas 11: 1-4 (Bijbel in Gewone Taal)

11¹Op een keer was Jezus aan het bidden. Toen hij klaar was, zei één van zijn leerlingen tegen hem: 'Heer, leer ons hoe we moeten bidden. Want ook Johannes heeft zijn leerlingen leren bidden.'²En Jezus zei: 'Zo moeten jullie bidden: Vader, laat iedereen u eren. Laat uw nieuwe wereld komen. ³Geef ons elke dag het eten dat we nodig hebben. ⁴En vergeef ons wat we fout gedaan hebben, want wij vergeven ook andere mensen hun fouten. Help ons om nooit tegen u te kiezen.'

Overdenking, met aansluitend muziekmoment (improvisatie bij lied 362)

Lieve mensen,
gemeente van Jezus Christus,

Van U is de toekomst,
de Protestantse kerk heeft het tot jaarthema gemaakt,
en bij ons staat het boven de dienst van
deze zondag...

Van U is de toekomst,
het zou aardig kunnen zijn om van elkaar te horen,
wat zo'n thema je zegt, óf het u iets zegt,
doen deze woorden wat met je,
zijn ze helpend?

Bij alles wat ons in het afgelopen jaar bezighield,
de corona, zorgen rond de kerk, kan het weer een beetje worden zoals
het was, komen mensen weer terug, bij alle grote vragen rond klimaatverandering,
ons aandeel daarin, lukt het ons om de wereld een beetje mooier
achter te laten voor wie na ons komen?
Ik merk bij mijzelf dat die woorden 'Van U is de toekomst'
dan wel iets van ontspanning kunnen brengen,
heilzame ontspanning, hoop...

Er zit ook wel een mooie dwarsigheid of tegendraadsheid in die woorden.
Van U is de toekomst.
Niet van de groten der aarde.
Niet van de mensen die aan de touwtjes trekken.
Niet van de majesteiten en de tirannen.
Niet van de mensen met een grote mond.
Niet van de schreeuwers.
Van Ú is de toekomst.

(...)

We lazen een stukje uit Lukas 11.
Jezus leert zijn leerlingen bidden. Reageert op hun vraag:
leer ons hoe we moeten bidden.
Ik denk eigenlijk dat wij dat vaak ook niet weten.
Wat moet je bidden, hoe doe je dat, wat zeg je dan?

En in wat Jezus zegt, herkennen we natuurlijk het Onze Vader.
Maar het valt u vast op dat het een kortere versie is dan wij elke zondag weer zeggen.
Lukas geeft een Onze Vader in zakformaat. Je kunt het makkelijk
bij je steken. Jezus en de leerlingen zijn dan ook
onderweg. En ze reizen licht.
Het is handbagage.

En ik vond die tweede bede zo mooi vertaald in de Bijbel in Gewone Taal:
'Laat uw nieuwe wereld komen'.

In onze vertrouwde Bijbelvertaling staat dan:
laat uw koninkrijk komen.
Ik heb zelf altijd de ervaring dat in een andere vertaling de woorden
weer als nieuw tot je kunnen komen.
Je hoort ook hier de dwarsigheid, de tegendraadsheid.
Úw nieuwe wereld, laat die komen!
Een nieuwe wereld, een ándere wereld,
een wereld waar ándere maatstaven gelden.
En welke dat zijn, wordt in het evangelie naar Lukas duidelijk
in al die verhalen en gelijkenissen,
die over dienen gaan,
over zorg voor een mens langs de kant van de weg,
luisteren naar de vragen van een medemens,
geen stenen geven voor brood,
barmhartigheid.

(...)

We lazen ook uit Jeremia.
Jeremia schrijft een brief aan de ballingen in Babel.
Dan gaat het om de mensen die door de Babyloniërs, hun koning is Nebukadnezar,
naar Babel zijn afgevoerd. Vooral de bovenlaag is daarheen gedeporteerd,
en de smeden en de wapenmakers, Nebukadnezar wist wel wat hij deed.
Ver van hun land,
ver van vertrouwde grond,
ver van de tempel,
ontheemd, thuisloos.
En zo gaat het niet alleen om die mensen toen en daar,
maar kunnen mensen altijd weer
zich balling weten, balling voelen.

Als je moest vluchten,
maar ook als je wereld op een andere manier is ingestort,
door verlies van naasten, verlies van liefde, verlies van de grond onder je voeten,
een samenleving die verandert, en je herkent het niet meer als jouw thuis,
of ook herken je je kerk niet meer, hoor ik hier wel, ben ik hier thuis?

Jeremia schrijft een brief...
Hij zelf bevindt zich trouwens nog in Jeruzalem,
hij is niet naar Babel meegevoerd,
maar ook zijn wereld is niet meer de oude, veel kapotgemaakt, veel veranderd.
Dus misschien schrijft hij die brief ook wel
een beetje naar zichzelf.

Nu is Jeremia altijd een wat dwarse profeet.
Hij is het meestal (of eigenlijk altijd) oneens met de leiders van het volk,
hij is het niet (beter gezegd: nooit) eens met hun politieke koers,
hij laat continu van zich horen, weigert zijn mond te houden,
ook al vindt iedereen hem een lastpost en een zeurpiet.
Om hem heen waren altijd wel profeten,
die je mooiweerprofeten zou kunnen noemen.
Van die profeten die wat al te makkelijk riepen: Van U is de toekomst,
het komt allemaal wel goed, binnenkort gaat het weer beter, is de oude situatie terug.
Die roepen wat iedereen graag wil horen.
Zo zit Jeremia niet in elkaar.

Hij houdt er rekening mee dat het nog wel even duurt, die ballingschap.
Het is niet morgen over, reken eerder met 70 jaar, een mensenleven.
Om serieus te nemen dus.

En ook zingt Jeremia niet het liedje mee dat altijd weer rondzingt:
over dat het vroeger beter was, want de kerk voller, de samenleving hechter,
dat het gras aan de overkant groener is, liedjes van heimwee,
van wegvluchten in het verleden, dagdromerij van was het maar anders.
Jeremia doet er niet aan mee.

Wat doet hij wel??

Hij roept de ballingen op te zijn waar ze zijn, om niet weg te kijken, om huizen te
bouwen en tuinen aan te leggen, te zaaien en te oogsten.

Om, de taal is voor ons al te traditioneel, vrouwen te zoeken voor je zonen en
je dochters uit te huwelijken, maar de bedoeling is wel helder:

leef, werk aan een wereld voor wie na je komen, bouw huizen ook voor hen (denk ik er dan maar even
bij, bezien vanuit het nu, want wat een gedoe of zelfs onmogelijkheid is het hier en nu om als jongere
aan een huis te komen), plant bomen, bid voor de stad, zet je in voor haar bloei, bid voor je buurt en je
buren, heb lief,

zorg voor elkaar, zie om, wees nabij. Leef in verbondenheid.

Bij alle verscheurdheid roept Jeremia op om heil en vrede te zoeken in de dagelijksheid
van nu en hier en te doen wat je hand vindt om te doen.

Want als de toekomst van God is, dan ligt 'ie open.

Dan zijn er mogelijkheden, dan zijn er kansen.

Dan kan er iets nieuws beginnen.

En zo kom ik als vanzelf uit bij dat mooie lied,
dat we nu gaan horen, één regeltje licht ik eruit op:
'Hij scheidt ons hier een nieuwe dageraad'.
Amen.